

俄语 常用 词组

上海译文出版社

俄语常用词组

同济大学外语系

张竺静(主编) 江世兴 汪定国

上海译文出版社

俄语常用词组

同济大学外语系

张竺静(主编) 江世兴 汪定国

上海译文出版社出版

上海延安中路955弄14号

商务印书馆上海发行所发行

上海市印刷六厂印刷

开本787×1092 1/64 印张5 字数244,000

1984年12月第1版 1984年12月第1次印刷

印数: 1—90,000 (内塑面5,000册)

定价: 0.68元 (塑面本0.95元)

书号: 17188·18

说 明

1. 词组条目按第一词字母顺序排列。
2. 凡有二个释义以上的词组，首先是本义，其次为近义及转义，其间用分号(;)分开，末附例句。
3. 词组的接格词一律列入括号。
4. 与词组连用的动词部分也列入括号。
5. 谚语及俗语不能保留词面意义的，作意译。

略语:

〈方〉 方言	〈俗〉 俗语
〈谚〉 谚语	〈讽〉 讽刺语
〈粗〉 粗野语	〈谑〉 玩笑语
〈蔑〉 蔑视语	〈骂〉 骂人语
〈不赞〉 含有不赞成意味的用语	
〈插〉 插入语	〈连〉 用作连接词
〈婉〉 委婉语	〈稀〉 罕用语
〈转〉 转义	〈旧〉 旧时用语
〈史〉 历史	〈法〉 法律
〈数〉 数学	〈理〉 物理
〈机〉 机械	〈建〉 建筑
(其余略语,说明从略。)	

前 言

这本《俄语常用词组》是为适应广大读者学习俄语和阅读俄语书刊的需要而选编的。

本书共收录常用词组和短语五千多条，范围涉及文学、科技、生活等（包括口语、成语、谚语和俗语各个方面）。这些词组和短语主要选自国内外常用的俄语词典。考虑到近年俄语词汇的发展，本书也收录了一部分新词。在词组选择及释义上，力求确切、简明，例句力求浅显、实用。

本书编写过程中，得到了应云天同志的支持和在语言方面的指导，以及蒋财珍、张妙珍等同志的协助。

由于水平有限，书中的错误和不妥之处在所难免，请读者批评指正。

编 者

一九八四年二月

俄语字母表

字母		字母名称	字母		字母名称
А а	<i>Аа</i>	а	Р р	<i>Рр</i>	эр
Б б	<i>Бб</i>	бэ	С с	<i>Сс</i>	эс
В в	<i>Вв</i>	вэ	Т т	<i>Тт</i>	тэ
Г г	<i>Гг</i>	гэ	У у	<i>Уу</i>	у
Д д	<i>Дд</i>	дэ	Ф ф	<i>Фф</i>	эф
Е е	<i>Ее</i>	е	Х х	<i>Хх</i>	ха
Ё ё	<i>Ёё</i>	ё	Ц ц	<i>Цц</i>	цэ
Ж ж	<i>Жж</i>	жэ	Ч ч	<i>Чч</i>	че
З з	<i>Зз</i>	зэ	Ш ш	<i>Шш</i>	ша
И и	<i>Ии</i>	и	Щ щ	<i>Щщ</i>	ща
Й й	<i>Йй</i>	икраткое	ь	<i>ь</i>	твёрдый знак
К к	<i>Кк</i>	ка	ы	<i>ы</i>	ы
Л л	<i>Лл</i>	эль	ь	<i>ь</i>	мягкий знак
М м	<i>Мм</i>	эм	Э э	<i>Ээ</i>	э
Н н	<i>Нн</i>	эн	Ю ю	<i>Юю</i>	ю
О о	<i>Оо</i>	о	Я я	<i>Яя</i>	я
П п	<i>Пп</i>	пэ			

АЛФАВИТ

Аа Бб Вв Гг Дд

Ееё Жж Зз Ии Йй

Кк Лл Мм Нн Оо

Пп Рр Сс Тт Уу

Фф Хх Цц Чч Шш

Щщ ъ ы ь ѳѳ

Юю Яя

А

А вот нынѣ 而今

А еще ... (无重音) <俗> (用于责备、讥讽、批评) 还是...!
Чего толкаетесь? А еще студѣнт! 干什么乱碰人? 还是一个大学生呢?

А затѣм ужѣ 然后

А именно 即是

А ларчик прѣсто открывался <俗> 本来问题极简单
(用不着多考虑)

А не то 1) 否则, 不然的话

2) 可也许

А нет ... 不然...

А ну как ... <俗> 万一..., (那) 又怎么办呢?

А ну как подымется буря? 万一起暴风, 又怎么办呢?

А, ну тебя (его, вас, их)! 得了吧, 你 (他, 你们, 他们) 别捣乱啦!

А, попался! 啊, 可捉住你啦! 啊, 可找到你啦!

А слѣдовательно 故而, 所以

А также 以及

А тем бѣлее 尤其是

А то <口语> 1) 否则, 不然(的话)

2) 而实在是, 而事实上, 其实

Добрѣ бы был неуч, а то ведь знающій человек 如果是个无知的人倒也罢了, 其实是个富有学识的人。

3) (用于句首, 在拒绝之后表示再请求或愿意)要不然就…

А то бы скушали ещё! 要不然就请再吃点吧!

А то поеду! 要不然我就去吧!

А то ведь ... 不然的话…; 否则

А то нет? <俗> 难道不是这样吗?

А что <口语> 为什么? 干什么?

— Ты хочешь ехать? — А что? — 你要出门吗? — 你干吗问这个呢?

— Не ходи сегодня купаться — А что?

— Холодно 今天你不要去游泳 — 为什么呢?

— 天气很凉。

Абсолютная величина <数> 绝对量

Абсолютный нуль <理> 绝对零度(摄氏零下 273.16°)

Абсолютный чемпион <运动> 绝对冠军

Авгиевы конюшни 肮脏马厩; <转> 极肮脏的地方, 藏垢纳污之所

Авось да небось (或 авось, небось да как-нибудь)

<俗> 侥幸地; 马马虎虎就过去了(的作风, 想法)

Авось можно (будет) 或可

Авось удаётся 或可

Ад крошечный <口语> 地狱一般(不能忍受)的环境; 争吵不已

У них дома ад крошечный 他们家里整天争吵不已。

Адмиральский час <古, 谚> 吃喝的时候

Адская машина <旧> 定时炸弹

Адский шум 刺耳的噪声

Ажурная строчка 透花刺绣

Ай да ... <口语> (表示赞赏或讥讽) 真是, 原来是…

Ай да храбрёц! 原来是个勇士! (表讥讽)

Ай да артист, в любой роли хорош! 真是个艺术家, 什么角色都演得好!

Акробаты благотворительности <讽> 借慈善事业敛钱的人, 假慈善家

Акуратность — вежливость королей <谚> 守时刻就是王者的礼貌

Акции поднялись (或 упали) 1) 股票涨(落)了

2) <转, 口语> (某人的) 声望提高(减低)了

Аллах его ведает <谚> 谁知道, 天晓得

О чём здесь спор, аллах его ведает 谁知道这里争论的是什么问题。

Алчущие и жаждущие <讽> 渴望(某事)的人们

Альфа и омега (чего) 始终, 首尾; 全部, 整体

Я прочитал его труды от альфы до омеги 我已经把他的作品全部读了一遍。

Американский дядюшка <谚> 可从他那里得到遗产的阔亲属

Аннибáлова (或 Аннибáловская) клятва = Ганнибáлова клятва 终身不渝的誓言, 奋斗至死的誓言

Анти́к с гвозди́кой <俗, 讽> 棒极了, 太妙啦

Аппетит приходит во время еды <谚> 越吃越想吃; 得寸进尺; 得陇望蜀

Аредовы ве́ки жить <俗> 活得太久

Арестантские ро́ты (革命前监狱中的一种处罚) 作苦工, 强迫劳动

Ариа́днина нить 引路的线索; 脱离迷途的方法。

Аристокра́тия ума́ (或 тала́нта) <旧> 绝顶聪明的人们, 非常有才干的人们

Арифме́тическая прогрессия (或 ра́зностная прогрессия) 算术级数, 等差级数

Арка́дская пасту́шка (指女人) 及 ариа́дский пастушо́н

(指男子) <诗, 旧, 现用作讽> 无忧无虑居住于大自然环境里的人

Астрономическое число 天文数字(不可思议的巨数)

Атмосфера накалена <转> 非常紧张的气氛(指可能发生冲突等), 剑拔弩张

Атмосфера накалилась 空气非常紧张

Аттестат зрелости 中学毕业文凭

Аттестовать себя 表现自己(的某一方面)

Аттическая соль <旧> 雅谑; 微妙的俏皮话

Ату его (её, их)! <猎> (多半用于呼狗追兔时) 抓住它(它们)!

Афинские вечера (或 но́чи) 狂欢宴乐之夜

Ах да! <口语> 哎, 对啦!

Ах да, чуть не забыл сказать 哎, 对啦, 差点忘了说。

Ахиллесова пята 可受致命伤之处, 最弱点, 要害

Ахнуть не успел, как ... 哎哟一声都没来得及, 就... (表示突然极快地发生某事)

Крестьянин ахнуть не успел, как на него медведь напал 农民来不及叫喊, 熊就已经向他身上猛扑过来。

Ахти мне! (或 ахти нам!) <方> 哎哟, 可不得了啦! 糟糕啦!

Б

Бабушка надвое сказала <口语> 很难说, 不一定会不会

Не знаю. Только это ещё бабушка надвое сказала, что с теми карасями стало ... 这点我不知道, 不过这些鲫鱼的遭遇如何还是很难说的。

Бабье лето 晴朗的初秋

Бабье лето у нас лучшее время года 晴朗

的初秋是此地的最佳季节。

Базáрная ба́ба <口语>爱骂街的婆娘,泼妇

Бальза́ковский во́зраст 妇女三十到四十的年龄(巴尔扎克小说中女主角的年龄)

Баля́сы то́чить <俗>空谈,高谈阔论

Бамбу́ковое поло́жение <口语,谚>窘境;难堪的局面

Банк ло́пнул 银行破产(倒闭)

Бараба́нная шку́ра 吝啬鬼

Бара́шек в бума́жке <旧,讽>贿赂

Батаре́я буты́лок <口语,谚>酒瓶林立

Ба́тюшки (мой)! (惊讶或惊恐的表示,类似)我的爷啊!
我的天哪!

Бахва́литься ору́жием и си́лой 耀武扬威;诉诸武力

Баш на баш [副]<俗>(商人行话)数量完全相同地;一个换一个地;不用添钱以货易货;对等交换

Башка́ трещи́т = голова́ трещи́т 头痛欲裂

Бег на ме́сте 1) <军>(原地)踏步;停滞不前

2) <转>空忙一阵

Бе́гать гла́зами 东张西望

Бе́гать на конька́х (на лы́жах) 滑冰(滑雪)

Беда́ беду́ роди́т <俗>祸不单行

Беда́ в том, что ... 不幸的是...;困难的是...;没有办法的是...

Беда́ виси́т над голо́вой <转>灾难临头

Беда́ как <口语>极,很,不得了

Беда́ как надо́ело 讨厌极了。

Беда́ как испуга́лись 他们大吃一惊。

Беда́, ко́ль пиро́ги начи́нет пе́чи́ (或 пе́чь) сапо́жник, а сапо́ги та́чать пиро́жник <俗>如果鞋匠来烤饼,而烤饼的人来做鞋,那就糟了;如果去做完全外行的事,就非出笑话不可(语出 Кры́лов)

Беда́ мне! 我可倒霉啦! 真倒霉!

Беда́ мне с (кем-чем) (某人, 某事) 可真叫我没有办法; 无所适从

Беда́ не прихо́дит одна́ 祸不单行

Беда́ ум родит <谚> 穷极智生

Бедность не поро́к <谚> 贫非罪

Беду́ скоро наживёшь, да не скоро́ выживе́шь <谚>
招灾惹祸易, 消灾免祸难

Бежа́ть бего́м 快跑; 急急忙忙地走

Нам пришло́сь бежа́ть бего́м, что́бы не опозда́ть к по́езду 我们要跑得快才能赶上火车。

Бежа́ть в беспоря́дке 狼狈逃窜

Бежа́ть в па́нике 狼狈逃窜

Бежа́ть впло́накала 未尽全力地跑

Бежа́ть из заклю́чения (тю́рьмы) 越狱潜逃

Бежа́ть, как от огня́ 避火似地回避

Он бо́ится пра́вды и бежи́т от не́е, как от огня́ 他害怕真理, 并避火似地回避真理。

Бежа́ть, как че́рт от ла́дана 好象小鬼害怕阎王那样地逃避

Бежа́ть сло́мля го́лову 拚命跑, 慌忙跑

Бежа́ть со всех ног 飞跑

Бежи́т, как угоре́лый <不赞> 疯狂地跑, 拼命跑

Без ве́дома (чьего́ или ко́го) 事前(某人)不知道

Э́то сде́лано́ без моего́ ве́дома 这件事我事前并不知道。

Без ве́сти пропа́сть 失踪, 杳无音信

Без ви́ны ви́новат <谚> 城门失火, 殃及池鱼

Без ви́ны ви́новатый 无辜受过的

Без возвра́та 一去不复返

Без во́льностей! 不要放肆, 规矩一点!

Без (或 безо) всего <口语> 1) 什么也没有, 丧失一切

2) 一丝不挂

После пожара много семейств осталось
безо всего 大火搞得家破人亡。

Он выскочил из горящего дома без всего
他一丝不挂从烧着的屋子里跳出来。

Без всяких оснований 毫无根据地, 凭空地

Без всякого прекословия <旧> 不容置辩地, 绝对服从
(遵行)地

Без всякого расчёта 不加任何斟酌

Без глупостей! 别胡闹!

Без году неделя <俗, 谚> 没有几天(时间太短)

Он без году неделя как приехал, а уже
всем делает замечания 他来了没有几天, 可是对
大家提出了批评。

Без головы 没有头脑(指愚笨的人)

Без дальних слов (或 разговоров) <口语> 不多费口
舌; 干脆; 别兜圈子

Без дураков <俗> 一本正经地, 不开玩笑地

Без души 1) (от кого-чего) <口语> 非常爱, 极其
喜欢

2) <旧> 慌张地

Без забот 无忧无虑地, 漠不关心地

Жить без забот 无忧无虑地生活。

Без задержки 立即, 不迟延

Без задних ног (或 без ног) <口语> 筋疲力尽, 疲惫不堪

Без зазрения (совести) <口语> 毫无良心地; <转> 不知
羞耻地, 不要脸地; <谚> 毫不讲理地, 毫不客气地

Редактор без зазрения совести вычеркнул
половину моей статьи 编辑毫不客气地把我的

论文勾去了一半。

Он врёт без зазрения совести 他不以说谎为耻。

Без запинки 流畅

Отвѣтить без запинки 回答得流畅。

Без исключения 毫无例外

Без конца <口语> 无止境地, 无限地

Крику, шуму, веселья было без конца 喊声, 喧哗声, 笑声经久不息。

Без личностей! 不要涉及个人!

Без малого <俗> (或 без мала) <方> 将近, 差不多

Без малого сто рублей 将近一百卢布。

Без меня меня женили <俗, 谚> 我没有在就给我结婚了; 不问我就给我加上了(某种)约束

Без меры 无限; 非常多

Они без меры пили вино 他们喝了非常多的酒。

Без мыла (в душу) влезет <口语> 能以逢迎谄媚手段达到目的

Без ног <口语> 非常疲倦

Я не привык ходить пешком и на третьем километре чувствовал себя уже без ног 我不习惯步行, 走不到三公里路, 就觉得非常疲倦了。

Без ножа зарезать <口语> 使遭遇不幸, 使处于绝境

Если вы не приедете во время, вы меня без ножа зарежете 如果您不及时前来, 您就会置我于绝境。

Без оглядки <口语> 1) (与 бежать, мчаться, нестись 等连用) 跑得非常快, 看都不敢回头看

2) 不小心谨慎, 没有考虑周到

Велосипедисты мчались без оглядки, об-

гоняя друг друга 自行车选手彼此追着飞快地骑去。

Без оговорок 1) 无保留地; 无条件地; 无隐讳地

2) 说错, 失言

Без отговорок 不加推诿地

Он всегда без отговорок, берётся за любое порученное ему дело 他总是不加推诿地承担任何委托给他的工作。

Без отдачи 无须归还, 用不着还

Без отказа 不拒绝地; 不间断地, 不停歇地; 无毛病地

Машина действует без отказа 机器在不停地动着。

Без отметины 全身一色, 没有杂毛的, 不带斑点的

Конь вороной без отметины 全身纯黑的马。

Без отрыва 不停地, 不中断地

Без отчёта 不知不觉地, 下意识地

Без памяти <口语> [有时用作谓语] 忘记一切; 神魂颠倒

Без пастуха овцы не стадо <谚> 蛇无头不行; 羊无牧人不成群

Без перерыва 不停歇地, 不断地

Без племени 只身孤影, 举目无亲

Без (всяких) предисловий <口语> 直截了当地, 开门见山地

Просим оратора без предисловий ближе к делу 请发言者直截了当地讲问题本身。

Без призора <口语> 无人照管

Не оставляйте детей без призора 不要让孩子老是无人照管。

Без промедления 不延迟地

Без пути <方> 无缘无故地, 平白无故地; 胡乱地

Без рассудка (或 рассудку) <口语> 不顾理智地; 不顾

一切地;毫不考虑地;疯狂地

Без рóду, без плéмени (或 без рóду и плéмени) 寒门,
门第不显

Она́ де́вушка бе́дная, без рóду, без плéмени
她是个贫苦的姑娘,出身寒门。

Без ру́ля и без ветри́л <转, 讽> 无舵无帆; 没有明确的方向和目的

В ря́дах на́шей молодёжи вы не найдёте
скита́ющихся без ру́ля и без ветри́л 您在我们的青年里找不到没有明确方向和目的的游荡汉。

Без сомне́ния 毫无疑义; (绝)无问题; 当然

Без сме́ху <口语>并非开玩笑地, 正经地

Без спрóса (或 без спрóсу) <口语> 未经请示; 未经许可; 擅自

Без сучна́ и задóринки (或 без сучна́, без задóринки)
<俗>毫无阻碍, 十分顺利

Без счёту 多极了, 不可胜数, 无数之多

Без то́лку 无条理; 乱来; 无道理地, 不合理地; 无用处地

Ма́льчик э́тот говори́т без то́лку 这孩子胡说。

Без трéния 圆滑地

Без труда́ не вы́нешь и ры́бку из пруда́ <谚>天下无不劳而获之事

Без у́держу <口语> 不可遏止地, 阻止不住地, 抑制不住地, 止不住, 不止, 不已

Без вся́кого у́держу 没有任何阻止地; 所向无敌; 势如破竹。

Она́ пла́чет без у́держу 她哭泣不止。

Без узло́в жить <转, 俗>做得无懈可击

Без ума́ 1) (быть) (от кого-чего) <口语>欣喜若狂; 神魂颠倒